

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXV No. 23
Disyembre 7, 2004
www.philippinerevolution.org

Editorial

Desperasyon sang rehimeng Arroyo, nagapalala sa terorismo sang estado

Ang masaker sa Hacienda Luisita sadtong Nobyembre 16 marekord bilang isa sa mga makasilig-ni nga mga krimen batuk sa sahing mamumugon kag mangunguma. Liwat sini nga pinatingkad ang wala kaluoy nga pagpamigos sa mga mamumugon kag mangunguma kag ang brutal nga paggamit sang terorismo sang estado agud lapakon ang ila pinakasandigan nga mga kinamatarung.

Nagabukal ang kaakig sang pumuluyo sa pamilya Cojuangco kag mga armadong tinawo sang rehimeng Arroyo sa wala kaluoy nga pagpamatay sini sa mga di-armado nga mamumugon kag mangunguma kag sa wala untat nga paglapak sini sa mga demokratikong kinamatarung sa pag-union, pagwelga, pag-organisa kag ululupod nga paghulag sang mga sahi nga ginapigos kag ginahimuslan.

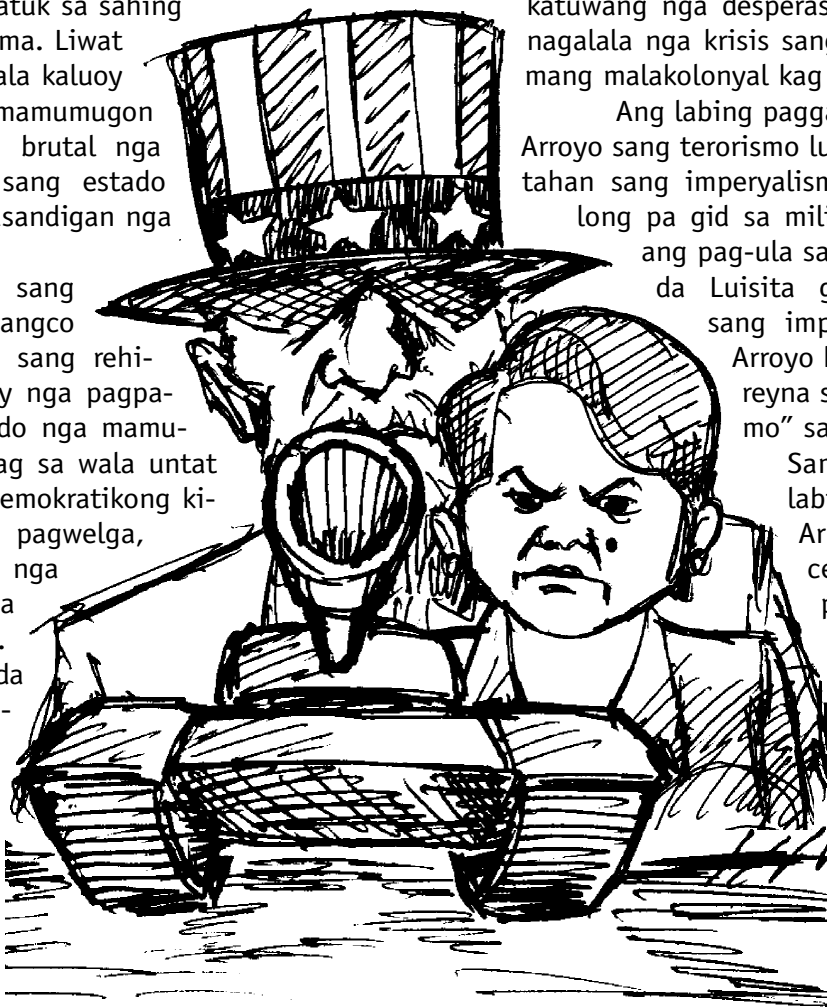
Ang masaker sa Hacienda Luisita patimaan sang nagapasingki nga paggamit sang estado sang terorismo batuk sa pumuluyo—kalakasan batuk sa mga mamumugon kag mangunguma agud lupigon ang ila mga kinamatarung kag busalan ang ila mga singgit. Ang

paggamit sang terorismo patimaan indi sang kabaskog sang estado, kundi sang labi nga pagkagaruk sini kag katuwang nga desperasyon sa tunga sang nagalala nga krisis sang nagaharing sistemang malakolonyal kag malapyudal.

Ang labing paggamit sang rehimeng Arroyo sang terorismo lubos nga ginasuportahan sang imperyalismong US nga nalu-long pa gid sa militarismo. Lab-as pa

ang pag-ula sang dugo sa Hacienda Luisita ginpasidunggan na sang imperyalismong US si Arroyo kag ginnombrar nga reyna sang 'kontra-terorismo' sa Asia-Pacific.

Samtang nagadugay, labi nga nagasandig si Arroyo sa Armed Forces of the Philippines (AFP). Kabaylo sang ginaangkon niya nga suporta militar, ginabuhat ni Arroyo ang tanan agud makuha ang lealtad sang mga upisyal sang militar. Ang mga retiradong upisyal ginanombrar niya sa mga pina-

Mga tampok sa isyu nga ini...

18 armas, naagaw sa Bulacan

PAHINA 5

Edukasyong Pilipino: komersyalisado kag maki-dumuluong

PAHINA 7

Angtananay sg mga kontra-rebolusyonaryo

PAHINA 11

kaali nga pusisyon sa burukrasya.

Nagabulag-bulagan siya sa atubang sang pagpang-abuso sang militar kag wala siya natak-i sa pagladlad sang kabutigan agud takpan ang mga pagpang-abuso sang militar batuk sa pumuluyo.

Indi gid pwede nga palampason sang pumuluyo ang terorismo sang estado. Ang kahayupan nga ginhi-mo sa Hacienda Luisita, pati sa nagkalain-lain nga bahin sang bilog nga kapuluan, nagakadapat tum-basan sang isa ka makagagahum nga kahublagan sang mga mamumugon, mangunguma kag iban pa nga demokratikong pwersa. Kinahanglan sukton ang mga kriminal kag ipursiger ang pagsilut sa ila.

Dapat abuton, pukawon kag pahulagon ang pinakamalapad nga kubay sang mga mamumugon kag mangunguma. Kinahanglan isahon sila agud batuan ang kontra-pumuluyo kag kontra-mangunguma nga mga polisiya nga ginapatuman sang rehimeng Arroyo. Hatagan-tum-ok ang mga partikular kag pangkabilugan nga halambalanon nga ginapakig-away sang mga mamumugon kag mamumugon sa uma sa Hacienda Luisita.

Dapat agumon ang pinaka-

malapad nga suporta kag simpatiya sang mga nahanunga nga pwersa, lakip ang mga tawong simbahan, para kundenahon ang masaker kag ang nagalaba nga listahan sang mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung. Pauntaton ang pagpamigos sa mga mamumugon kag mangunguma kag suportahan ang ila paghimakas.

Ang mga biktima sang masaker sa Hacienda Luisita kag ila mga himata nagakadapat man magpasaka sang mga nagakaigo nga kaso sa Joint Monitoring Committee nga nagasiguro sa pagpatuman sang Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law. Kinamatarung man nila nga ipursiger ang mga imbestigasyon sa tanan nga posibleng patag, pareho sang reaksyunaryong kongreso. Kinahanglan himuon ang tanan agud labi nga mabuya g y a g

kag makundenar indi lang ang masaker kundi ang pila ka dekada na nga pagpang-abuso sang mga Cojuangco kag ang tanan nga kontra-mamumugon kag kontra-mangunguma nga mga polisiya sang reaksyunaryong estado.

Ang masaker sa Hacienda Luisita labi nga nagapadabdab sa kaakig sang masang mamumugon kag mangunguma sa reaksyunaryong estado kag sa mersenaryong AFP. Sa atubang sang malubha nga krisis pangkatilingban kag labing pagpa-antos sang rehimeng Arroyo sa pumuluyong Pilipino, lauman naton ang dugang nga paglapad sang mga pang-ekonomya kag pangpulitika nga paghimakas sang masa sang mga mamumugon kag mangunguma, kag ang padayon nga paglapad kag pagbaskog sang mga rebolusyonaryo kag progresibong organisasyon nila.

Naputos ang reaksyunaryong estado sa malala nga krisis pang-ekonomya kag pangpulitika. Ginaatubang sini ang pagkabangkrap sang papet nga estado, kinagamu sa sulod sang AFP kag PNP bangud sa dalagku nga iskandalo sa korapsyon kag malala nga paksyunalismo kag kinagamu sa kubay sang mga reaksyunaryo bunga sang malaparan nga dinayaay sa nagligad nga eleksyon, lapnagon nga korapsyon kag masingki nga agaway sa kurakot, pribilehiyo kag benepisyo.

Labaw sa tanan, nagaatubang ini subong sa nagabaskog nga pagbatu sang pumuluyo nga ginapigos kag ginaantos. Sa atubang sang desperasyon sang reaksyunaryong estado, pat-ud nga daku ang posibilidad nga maliwat pa ang mga malaut nga paggamit sang terorismo sang estado batuk sa pumuluyo, pareho sang masaker sa Hacienda Luisita. Pagasabton ini sang nagapalapad nga protesta kag pagpasingki sang mga armado kag di-armado nga pagbatu sang pumuluyong Pilipino.

AB

Tuig XXXV No. 23 Disyembre 7, 2004

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial

Desperasyon sg rehimeng Arroyo, nagapalala sg terorismo **1**

Pagpanghalit sg estado

Wala untat nga paglapas sa CARHRIHL **3**

Masaker sa Hacienda Luisita **3**

18 armas naagaw sa Bulacan **5**

Luha sang buwaya **6**

Edukasyong Pilipino: komersyalsado kag maki-dumuluong **7**

Rebolusyon kag sosyalistang konstruksyon sa China **10**

Angtananay sg kontra-rebolusyonaryo **11**

Untat-pasada **12**

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas.

Wala untat nga paglapas sa CARHRIHL

Padayon ang wala untat nga paglapas sang mga armadong pwersa sang reaksyunaryong estado sa Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL) sining nagtaliwan nga Nobyembre.

North Cotabato. Ginsalbeyds sang mga elemento sang 39th IB sa idalum ni Col. Arnold Quiapo ang Pulang hangaway nga si Renante "Ka Benjie" Ediza sadtong aga sang Nobyembre 21 sa Barangay Kisante, Makilala. Si Ka Benjie, nga isa ka katapu sang Magtanggol Roque Command sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) napike sang militar sa isa ka

balay upod ang kapares nga hangaway nga sanday Josephus Ramada, Jeramie Dante kag Alibaoi Musa. Sa pihak sang pagbayaw niya sang iya mga kamot agud magsunder, ginbuno siya sang mga suldao kag pila ka beses nga ginluthang sa ulo tubtub nga naglapta ang iya utok sa salog. Suno sa Merardo Arce Command sang BHB sa South-

sundan sa pahina 4

Makasiligni nga masaker sa Hacienda Luisita

Pinakatampok sa mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sining Nobyembre amo ang masaker sa mga di-armadong welgista kag ila mga tagasuporta sa Hacienda Luisita sa Tarlac City sadtong Nobyembre 16.

Nakugmat ang bilog nga pungsod sang makahason nga ginbungkag sang may 1,000 militar, pulis kag mga bayaran nga buyong sang pamilya Cojuangco ang welga sang mga mamumugon kag mga tagasuporta sini sa Hacienda Luisita sa Tarlac City. Pareho sang Mendiola Massacre sadtong 1987, naggamit ang mga elemento sang pulis kag tatlong batalyon sang 703rd Infantry Brigade sang duha ka *armored personnel carrier* (APC), 10 trak sang militar, tirgas kag mabaskog nga armas pareho sang M60 masinggan agud bungkagon ang piketlayn sang United Luisita Workers Union (ULWU) kag Central Azucarera de Tarlac (CATLU) nga sadto 11 adlaw na nga

nagawelga.

Bunga sang wala pili pagpangluthang, 14 sa mga demonstrador ang kumpirmado nga napatay—siyam sa ila, tuga sang mga tama sang bala sa nagkalain-lain nga bahin nga lawas. Napatay sanday Boy Verzola; Jun David, 27, sang Barangay Cutcut; Juan Sanchez, 20, Adriano Caballero, Jesus Valdez, 30, tanan sang Barangay Balete; Jhaire Basilio, 21, sang Barangay Mapalacsiao, Tarlac City; Jaime Pastidio, sang Barangay Motrico, La Paz, Tarlac; Jesus Laza, 34, sang Barangay Parang, Concepcion, Tarlac; kag Neng Balete.

Pito ka bangkay pa lang ang nakita. Ang bangkay sang iban pa nga nasaksihan nga ginpatay wala pa makit-an. Suno sa mga katapu sang ULWU kag CATLU, nagkaladula man ang 39 sakada pagkatapos matabo ang maduguon nga dispersal. Ang nasambit nga mga sakada ginrekluta sang tatlo ka kontraktor sa Visa-

yas kag Mindanao.

Nag-angkon sang mga pilas sa nagkalain-lain nga parte sang lawas ang 111 katawo. Kadam-an sa ila gindala sa nagkalain-lain nga bululngan sang Tarlac City samtang ang iban naman sa ila mga balay ginabulong. Pila sa mga napilasan amo sanday Florida Sibayan, Luisito Versola, Jesus Sosa, Sajid Ramos, Berto Sidora, Ricky Mendoza kag isa ka konsehal sang Barangay sang Mapalacsiao.

Iligal nga gin-aresto kag ginhu-nong ang 111 katawo—116 sa ila sa Criminal Investigation and Detection Group-Tarlac (CIDG) samtang ang kadam-an didto sa Camp Macabulos, San Vicente, Tarlac City.

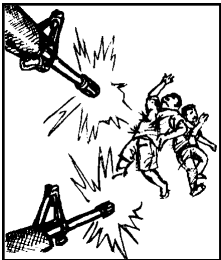
Antes ini, nalista man sang KAPATAN ang mga kaso sang harassment kag pagpamahog, pagsalakay kag pagbungkag sang piketlayn kag pagguba kag pag-agaw sang mga propyedad sang 78 katawo kaangot sang welga.

AB

ern Mindanao, ginlapas sang militar ang Article 14 sang Geneva Conventions of 1949 kag CARHRIHL bangud si Ka Benjie isa ka *hors de combat* ukon wala na sa kahimtangan nga magbatu. Ginkumpirma sang *autopsy* sa bangkay ni Ka Benjie nga siya ginbuno anay antes malapitan nga ginbaril.

Ginreklamo man nanday Ramada, Dante kag Musa nga ginpabudlayan sila sang militar pagkatapos madakup. Ginbalibaran sang militar ang hingyo sang mga giniklanan ni Ramada nga ipalantaw anay siya sa isa ka doktor bag-o ipasa sa mga pulis.

Sa Albay. Ginpatay sadtong gab-i sang Nobyembre 10 si Joel Barrameda Baclao, *regional coordinator* sa Bicol sang Promotion of Church People's Response (PCPR) kag *coordinator* man sang Andurog-Bicol, isa ka *disaster relief program* sang United Church of Christ in the Philippines. Si Baclao ginluthang sa guwa sang iya balay sa Daraga.

Isa ka simana bag-o ang insidente, nakabaton sang paandam si Baclao nga maghalong bangud lakip kuno siya sa *order of battle* ukon listahan sang mga gusto patyon sang militar. Mas temprano pa sini, isa ka grupo sang mga suldado ang nagkadto sa balay ni Baclao sadtong Septyembre 26 kag nagtuyo nga halughugon ini, apang napunggan sila sang ugangan ni Baclao.

Isa ka simana bag-o ang insidente, nakabaton sang paandam si Baclao nga maghalong bangud lakip kuno siya sa *order of battle* ukon listahan sang mga gusto patyon sang militar. Mas temprano pa sini, isa ka grupo sang mga suldado ang nagkadto sa balay ni Baclao sadtong Septyembre 26 kag nagtuyo nga halughugon ini, apang napunggan sila sang ugangan ni Baclao.

Sa Rizal. Ginkidnap sadtong kaganhon sang Nobyembre 9 sang 10 elemento sang Alpha Coy sang 80th IB sa pagpamuno ni 1Lt. Mamintal Demapinto ang magtiyo nga sanday Amador Estanislao, 42, kag Rolando de la Cruz, 29, sa ila balay sa San Jose del Monte, Bulacan. Nagpakuno-kuno nga mga Pulang hangaway

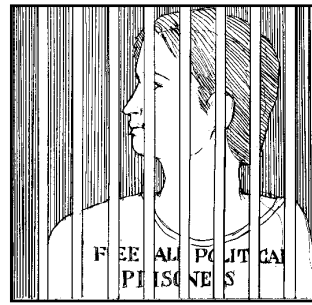
ang mga suldado nga nagkuot sa ila. Nakit-an ang duha ka mangunguma nga patay madason nga adlaw sa Sityo Lawa, Pinugay, Baras, Rizal nga may tigduha ka igo sang bala sa ulo.

Suno sa pahayag si-ning Nobyembre 12 sang Narciso Antazo Aramil Command (NAAC) sang BHB sa Rizal, luwas sa pagpakuno-kuno nga mga gerilya, gintuyo man sang 80th IB nga maglikaw nga mabangdan sa natabo nga pagpanalbeyds paagi sa paghaboy sang mga bangkay nanday Estanislao kag dela Cruz sa Baras, Rizal, malapit sa kampo sang 59th IB kag 419th Provincial Mobile Group. Yara sa Rizal, Rodriquez ang kampo sang 80th IB.

Si Lieutenant Demapinto, nga namuno sa pagkuot kag pagsalbeyds anay elemento sang 204th Bde kag ginhanas sang berdugo nga si Gen. Jovito Palparan sa mabangis nga pagtapna sa kinamatarung sang pumuluyo.

Ang 80th IB man nga ginatapanan ni Demapinto ang responsible sa pagpangluthang sa apat ka pamatan-on nga babaye nga edad 10 tuhtub 14 kag ila drayber sadtong Abril 2004 sa San Rafael, Rodriquez, Rizal sa kalam-utan nga pagpasibangud sa mga katapu sang Bag-ong Hangaway sang Banwa.

Sa Batangas. Napulo katawo nga ginaakusahan mga gerilya sang BHB ang iligal nga ginaresto sang mga elemento sang 740th Strike Wing sang Philippine Air Force sadtong aga sang Nobyembre 6 sa Barangay San Felipe, Cuenca, Batangas. Sanday Danilo Mayo, Mary Ann Vibat, Ronnie Ferrer, Marichu Cataquiz, Paterno Atienza, Precy Balmes, Christopher Malabanan, Rufino Arante Tabares, Lijan Gunmay kag Analiza Espiritu nagha-

lin sa Abra de Ilog, Mindoro Occidental kag sakay sa isa ka dyip sang balabagan sila sang tatlo ka salakyan sa Batangas.

Suno sa mga saksi, ginpangsumbag, ginpangsipa kag ginlu-

bag ang mga biktima kag pwersahan nga ginsaylo sa mga nagabang nga salakyan. Bangud sa mabtik nga pagkabuyagyag sang insidente, napilitan ang AFP nga akuon sadtong Nobyembre 9 nga sa ila kamot ang mga arestado.

Siyam sa mga arestado, nga ginatawag "Mindoro 9," ang ginadalahig sang militar sa mga pagatake sang BHB sa AFP sadtong 2002 kag 2003. Baliskad sa ginasiling sang AFP, wala sang mandamyento de aresto ang Mindoro Regional Trial Court batuk sa sin-o man sa mga biktima. Tuhtub subong wala pa ginapahanugutan nga magangot sa ila mga pamilya kag mga abugado ang 10 arestado.

Sa Davao del Norte. Tat-

lo ka Ata-Manobo ang napatay kag siyam ang napilasan sang paulanan sang bala sang mga elemento sang grupo paramilitar nga Alamara ang ila mga balay banda ala-una sang kaganhon sadtong Nobyembre 4 sa Si-

tyo Kapatagan, Barangay Gupitan, Kapalong.

Ang mga napatay nga biktima amo sanday Dao Mamborao, Letty Mamborao kag Rosaly Sumpo samtang ang mga pilason amo sanday Linda Sambag, Dikay Tiwog, Colas Mamatao, Ging-ging Mamboto, Juanito Tiwog, An-an Mamatao, Igay Mamatao kag duha nga wala ginhi-ngadlan nga bata nga edad isa kag duha ka tuig.

Suno sa mga saksi, ang masaker kahimuan sang anum ka elemento sang Alamara nga ginpamunuan ni Romy Aragil, isa ka suldado sang 72nd IB.

Sa Kalinga. Wala kaluoy nga gintortur kag ginpatay sang mga elemento sang 21st IB si Bagtang "Ka Awi" Bulawit, 27, sadtong Nobyembre 2. Si Bulawit, isa ka Pulang hangaway sa idalum sang Lejo Cawilan Command sang BHB sa Kalinga kag Apayao, indi armado nga gindakup sa Sityo Kilayon, Barangay Balantoy, Balbalan bandang alas-11 sang aga. Ginpaidalum siya sa interrogasyon ni Encinas kag ni 2Lt. Benito Ramos, kumander sang Charlie Coy sang 21st IB. Sang wala mapuga nga impormasyon kay Bulawit, gintortur siya kag dala-yon nga ginpatay bandang 1:30 sang hapon. Duha pa nga upisyal, sanday 2Lt. Manuel Dumpao kag 2Lt. Aurelio Kigis sang 49th Separate Rifle Coy ang imbolbado man sa pagtortur kag pagpatay kay Bulawit.

Nakit-an nga nakasab-it sa isa ka puno sang kahoy ang iya bangkay sa tunga sang Sityo Kilayon kag Sityo Ligayan, nga may 13 igo sang bala kag may mga tanda sang tortur.

Suno sa pahayag ni Ka Tipon Gilayab, tagapamaba sang Lejo Cawilan Command, responsable man ang 21st kag 77th sa iban pa nga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa Kalinga. Sadtong Agosto 25, apat ka sibilyan ang napilasan sang mag-istraping ang mga elemento sang 21st IB sa banwa sang Balantoy. Sadto naman nga Disyembre 2003, ginpatay sang mga elemento sang 77th IB sa banwa sang Pinukpuk si Victor Balais, isa ka mangangayam nga ginsal-an gerilya sang BHB. Antes ini, wala kaluoy nga ginpaidalum sa interrogasyon kag wala man lang ginpabulong ang pilason nga hangaway nga si Leonard Angid sadtong Marso 2003. AB

18 armas, naagaw sang BHB sa Bulacan

Napulo'g walo ka mabaskog nga armas ang naagaw sang Bagong Hangaway sang Banwa (BHB) sang ambusan sini ang isa ka platoon sang Charlie Company sang 56th IB sadtong Nobyembre 30 sa Pasong Bangkal, San Ildefonso, Bulacan.

Suno sa report sang BHB-Eastern Bulacan Command, nakumpiska sang mga Pulang hangaway ang isa ka M60, isa ka M230, tatlo ka M14 kag 13 M16 pagkatapos malutos nila ang mga suldado nga nagahimo sang operasyon batuk sa BHB. Naagaw man nila ang isa ka GPS receiver, Motorola radio kag mga pak nga dala sang yunit kag pila ka importante nga dokumento.

Naabot sa 14 suldado ang namatay sa ambus, lakip si 1Lt. Ben Puyao nga nagapamuno sa gin-ambus nga yunit. Samtang, anum ka pilason nga suldado ang nagsurender sa BHB. Gintratar sila sing maayo sang mga Pulang hangaway.

Samtang, nagha-

lad sang kabuhi si Kaupod Anacleto Butuan Jr., isa ka Pulang hangaway halin sa Calumpit, Bulacan. Duha pa ka gerilya sang BHB ang nag-angkon sang indi malubha nga pilas.

Operasyon militar, indi pagtabang ang tuyo sang 56th IB

Kadungan sini, mabaskog nga ginahimutig sang BHB-Eastern Bulacan ang akusasyon sang AFP kag rehimeng Arroyo nga ang yunit sang 56th IB nagahimo sang "rescue operation" sang ambusan ini sang BHB.

Sa tuyo nga makuha ang simpatiya sang pumuluyo, ginpagguwa sang mga tagapamaba sang AFP kag Malakanyang nga ang gin-ambus nga mga suldado nagabulig sa pagsagup sang mga biktima sang

Luha sang buaya

sunod-sunod nga bagyo sining uli-hi nga bahin sang Nobyembre. Walay huya nga ginasulit-sulit sang rehimen kag AFP ang kabutigan nga ini agud pagguwaon nga wala sang kaluoy ang BHB kag wala nagasunod sa mga reglamento sang gera nga hugot nagabawal sa pagatake sa mga yunit nga nagahimo sang mga *humanitarian mission*.

Kutob san-o indi nangin kabahin sang relief operations sang AFP ang nasambit nga yunit. Sa tion nga gin-ambusan, nagalunsar ini sang operasyon sa balayon sang Oplan Thunder, isa ka kampanya militar sang 56th IB batuk sa BHB sa Bulacan.

Ginpamatud-an ini sang mga dokumento nga nagaunod sang mga detalye sang operasyon, mga mapa, koda nga ginagamit sang mga yunit nga imbolbado sa operasyon kag iban pa nga materyal nga naagaw sang BHB halin kay Lieutenant Puyao. Sakup sang nasambit nga kampanya ang mga banwa sang Pandi, Angat, Norzagaray kag Dona Remedios Trinidad.

Isa ka simana antes ang ambus, umatras pakadto San Ildefonso ang mga kaupod agud likawan ang una nga bwelo sang Oplan Thunder. Lipod sa ila ihibalo, nakapwesto na didto ang isa ka seksyon sang Charlie Company sang 56th IB kag nagahanda mag-operasyon pakadto sa Dona Remedios Trinidad. Koordinado ini nga nagahulag kadungan sang Alpha (nga yara sa Talagyo, San Ildefonso) kag Bravo Company (sa Akle, San Ildefonso) kag isa pa ka seksyon sang Charlie Company sang 56th IBPA nga yara sa Maronquillo, San Rafael, Bulacan. Target nila nga nga makaabot sa sulod sang tatlo ka adlaw ang ginasuspetsahan nilang ginakampuhan sang BHB sa Kamatsing, Dona Remedios Trinidad. AB

Nagaluha-buaya ang rehimeng Arroyo kag AFP sa nagligad nga trahedya kon sa diin ginatus-gatos katawo ang namatay kag linibulibo ang nadulaan sang kabuhian kag puluy-an bunga sang pagrurdak sang duta kag dalagkuan nga gulpe nga pagbaha sang hanuton ang pungsod sang mga bagyong “Violeta,” “Winnie” kag “Yoyong” sining Nobyembre kag Disyembre. Tumingkad liwat ang bulnerabilidad sang pumuluyo ilabi na yadtong nagaestar sa kunsaran sang kabukiran. Pinakaapektado ang naaminhang Quezon, Aurora kag pila ka bahin sang Nueva Ecija—mga lugar kon sa diin lapnagon ang wala untat nga pagpang-utod kahoy.

Maabtik nga ginbasol sang rehimen kag sang AFP ang kalamidad sa mga magagmay nga manug-utod kahoy nga napilitan lang nga bayaan ang pagpanguma kag magtrabaho sa dalagku nga kumpanya sang pagpang-utod kahoy pagkatapos hugakumon sang dalagku nga *logging concessionaire* ang ila mga kadutaan.

Pilit ginatakan sang rehimen kag sang AFP ang papel sang reaksy-

naryong gubyerno nga naghatag-permiso sa lapnagon nga pagpang-utod kahoy kag sang militar nga nagaserbi pwersa pangseguridad sang dalagku nga *logging concessionaire*. Ang lapnagon kag mapangguba nga mga operasyon sang nasambit nga mga kumpanya sa sulod sang tuman kalawig nga panahon ang matuod nga kabangdanan sa pagkalbo sang kagulangan kag mga paggunaw nga dala sini.

May gana pa ang rehimen kag AFP nga akusahan ang Bag-ong Hanga-way sang Banwa (BHB) sang pakighimbunanay sa mga kumpanya sang pagpang-utod kahoy sa pihak nga halin pa sadtong 1969 ginapamatukan na sang BHB, katimbang ang pumuluyo sa kaumhan kag kabukiran, lunsay ang ligal kag iligal nga pagpang-utod sang kahoy sang dalagku nga *logging* sa bilog nga pungsod. Sa kamatuoran, bilang pagpamatuk sa wala untat nga pagkalbo sa kagulangan sang pungsod, ginalunsar sang BHB kag sang mga rebolusyonaryong pwersa ang mga kampanya nga armado

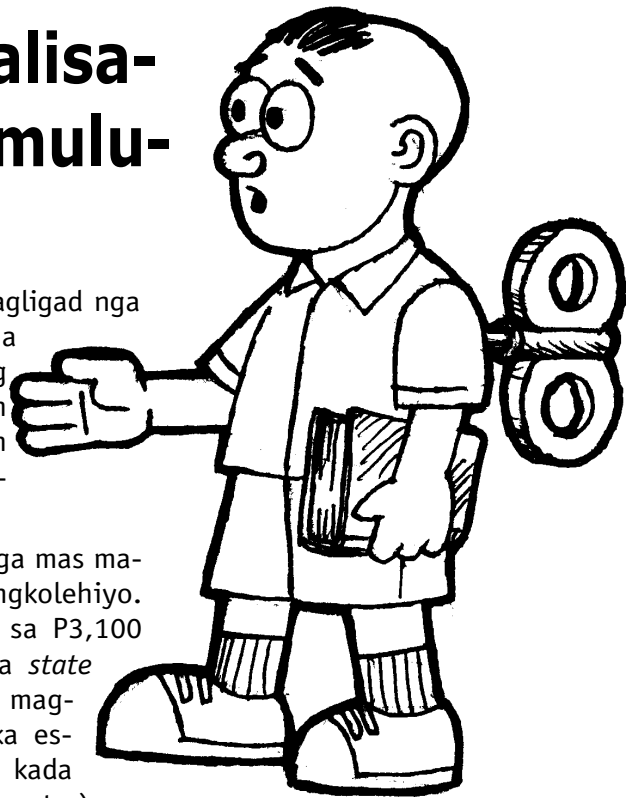
“Luha sang buaya...”, sundan sa pahina 7

Nagapabilin nga komersyalisado kag nakatum-ok sa dumuluong nga interes

Sa State of the Nation Address ni Gloria Arroyo sadtong nagligad nga Hunyo, isa sa iya palutaw nga mga promisa ang islogan nga “edukasyon para sa tanan”—isa ka makahuluya nga tikang agud pakalmahon ang nagadaku nga disgusto sang pamatan-on batuk sa iya garuk kag papet nga rehimen. Wala ini plano ukon interes nga bag-uhon ang komersyalisado, kolonyal kg malapyudal nga edukasyon nga madugay na ginapalapnag sa pungsod.

Tuman kamahal nga edukasyon. Suno sa pagtuon sang Alliance of Concerned Teachers (ACT), nagaabot sa P10,000 kada tuig ang ginagasto sang isa ka pamilya para sa pagpatuon sang isa ka anak sa pangpublikong eskwelahan nga elementarya ukon sekundarya para sa nagkalain-lain nga galastuhan

pang-edukasyon. Labi nga mas mahal ang edukasyon pangkolehiyo. Sa minimum, nagaabot sa P3,100 ang matrikula sa isa ka *state college/university*. Pero magakinahanglan ang isa ka estudyante sang P6,000 kada bulan (P34,500 kada semestre) para sa iban pa nga galastuhan.

“Edukasyon...”, sundan sa pahina 8

“Luha sg buwaya...”, halin sa pahina 6 kag di-armado batuk sa dalagku nga *logging concessionaire*, amo man sa mga kumpanya sa pagmina nga ginatag-iyahan sang mga dumuluong nga kapitalista kag dalagku nga burgis kumprador.

Ang mga kumpanya nga ini, kahimbon ang mga reaksyunaryo ngayara sa poder, ang nagakalbo sa kagulangan sang pungsod halin pa sadtong temprano nga bahin sang siglo 1900. Nabuyo gid ang mga reaksyunaryong sahi sa tinangkas-tangkas nga kwarta nga ginakita nila sa pagpang-utod kahoy gani masobra 29 milyong ektarya sang kagulangan na ang ginkalbo nila halin sadtong dekada 1950. Tuig-tuig, nagaabot sa 200,000 puno ang ila ginautod kag wala ginailisan. Nagaresulta ini sa pagkasamad sang halos isa ka bilyon metriko kubiko sang matambok nga duta nga mahimo tani umhon kag sa pagkamatay sang nagaabot sa 30% sang mga suba sang pungsod. Sa su-

bong, indi na makaabot sang isa ka milyong ektarya ang nabilin nga kagulangan sa pungsod.

Ginaluwas sang nasambit nga mga kumpanya pangunahon sa Japan kag US ang mga kahoy nga halin sa kagulangan. Ang amo nga negosyo ginaengganyo sang nagsulunod nga mga papet nga rehimen. Halin sadtong dekada 1990, labing nagbwelo ang ligal kag iligal nga pag-utod sang kahoy sa idalum sang polisiya sang liberalisasyon nga pursigido ginaduso ni Gloria Macapagal-Arroyo.

Halin sa umpisa maathag ang panindugan sang Partido Komunista sang Pilipinas, sang BHB kag sang bilog nga rebolusyonaryong pwersa batuk sa malaparan nga pagguba sa kapalibutan nga ginatuga sang paghukhok kag kadalukon sang mga dumuluong kag lokal nga kapitalista kahimbon ang reaksyunaryong gubyrno. Bunga sang mga pagtinguha sang BHB, may mga bahin sang kagulangan sa Northern Luzon kag Mindanao

nga napreserba tubtub subong.

Aktibo nga ginapamatukan sang BHB ang pwersahan nga pagpahalin sang mga mangunguma kag minorya halin sa kagulangan agud lamang mangin halog nga makapwesto ang mga kumpanya sang pagpang-utod kahoy kag pagmina. Ginasilutan sini ang mga yunit militar nga nagaserbi mga pwersa pangseguridad sang nasambit nga kumpanya. Sa malab-ot masaranggan, hayagan nga ginadumilian sang BHB ang pagpang-utod kahoy sang mga dalagku nga kumpanya sa mga sonang gerilya. Sa madamu nga kahigayunan, ginaguba sang BHB ang mga kagamitan sang mga kumpanya sang pagpang-utod kahoy agud pungan ang ila mga operasyon.

Sa pihak nga bahin, ginapatuman sang BHB ang rebolusyong agraryo agud mabuyok ang magagmay nganug-utod kahoy nga nagatrabaho para sa mga dalagku nga kumpanya nga magbalik sa pag-uma ukon magpanginta sang iban nga palamugnan. **AB**

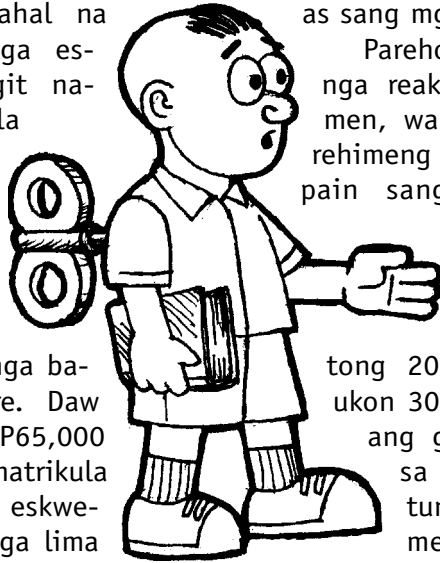
Dala sang tuigan nga paggamay sang badyet para sa edukasyon, tuig-tuig nagadaku ang matrikula sa mga pangpubliko nga buluthuan. Sa kamatuoran, umpisa 1998 mas daku pa ang ginsaka sang matrikula sang mga pangpubliko nga kolehiyo kag unibersidad ikumparar sa mga pribado nga eskwelahan.

Kon tuman kamahal na gani pangpubliko nga eskwelahan, abot-langit naman ang matrikula sang mga pribado nga eskwelahan. Sa mga buluthuan nga ini, kinahanglan magbayad sang P22,200 para sa matrikula kag iban pa nga balayran kada semestre. Daw holdap naman ang P65,000 kada semestre nga matrikula sa mga eksklusibong eskwelahan. Sa nagligad nga lima ka tuig, nagtaas ang matrikula sang kabilugan nga 65% samtang ang mga ordinaryong *miscellaneous fees* nagsaka sang 140%.

Daku katama kon magkita ang mga pribadong buluthuan. Nagaabot sa 952 mga kolehiyo kag unibersidad mga *stock corporations* ukon hungod gintukod para sa katuyuan nga magkita. Ang pinakadaku sa mga ini ginadumalahan sang pinakadaku nga negosyante nga kabahin sa Top 1000 corporations sang pungsod. Kalakip diri ang University of the East ni Lucio Tan, Mapua Institute of Technology ni Alfonso Yuchengco, Asia Pacific College ni Henry Sy kag Centro Escolar University ni Emilio Yap. Sadtong 2003, siyam nga pribadong buluthuan, nga may tingub nga kita nga P1.13 bilyon, ang kabahin sa Top 1000 Corporations.

Madugay na nga ginhatagan kahilwayan sang reaksyunaryong gubyrno ang mga pribadong buluthuan nga wala kutod magpasaka

sang matrikula kag iban pa nga balayran. Maugat pa ini sa Education Act nga ginpasar sang diktaduryang Marcos sadtong 1982. Sining 1997, ginpasar ang Higher Education Modernization Act (HEMA) kon sa diin ginhatagan gahum ang Board of Regents sang mga pangpublikong buluthuan nga magpataas sang mga balayran.

Pareho sang mga nauna nga reaksyunaryong rehimen, wala intensyon ang rehimen Arroyo nga magpain sang bastante nga pondo para sa edukasyon. Sa pungsod non nga badyet sadtong 2003, P130 bilyon ukon 30% lang sang GDP ang ginpain sini para sa edukasyon—katinga sa ginarekomendar nga porsyento bisan sang United Nations. Kon sundon ang rehimen, ipatuman lang liwat sini ang badyet sang 2003 para sa masunod nga tuig.

Base sa pinakaulihi nga pagsaka sang mga balaklon kag pagkupos sa balor sang piso, nagaabot lang sa P74 bilyon ang tunay nga balor sang P130 bilyon nga badyet sa edukasyon. Nagaabot lang sa P9.51 bilyon ang matuod nga balor sang P16.69 bilyon nga alokasyon para sa 111 pangpublikong unibersidad kag kolehiyo.

Edukasyon para sa dumuluong nga interes. Nagapabilin nga sa balayon sa mga interes sang imperyalismo kag mga korporasyon sini ang mga mayor nga polisiya sa edukasyon sang reaksyunaryong estado. Paagi sa mga eskwelahan, ginapadulot sa paminsaron sang mga bata nga Pilipino ang kaisipan kag panan-awan nga nagahatag-rason sa subong nga malapyudal kag malakolonyal nga sistemang sosyal. Ang mga buluthuan ang naga-

handa sa pila sa ila agud magdumala sa reaksyunaryo kag papet nga gubyrno samtang ang iban ginahanas agud mag-alagad nga mga manedyer kag teknokrata sang monopolyong korporasyon. Ang mas madamu sa ila ginahanas bilang tandu-tando nga mga mamumugon nga handa magbaton sang tuman ka gamay nga sweldo.

Sa idalum sang islogan nga "globalisasyon," ginpatuman sadtong 2002 ang Revitalized Basic Education Curriculum (RBEC) ukon Makabayan *curriculum* sa elementary agud himuon kuno nga *globally competitive* ang pamatan-on nga Pilipino. Ginhimo nga lima na lang ang mga *core subject*—English, Science, Math, Filipino kag Makabayan. Ginsimpon sa Makabayan ang pagtulun-an sosyal, musika, PE, Health kag Technology kag Home Economics. Samtang ginpalapad ang pagtudlo sang English, Math kag Science nga nakabalayon sa mga kinahanglanon sang dalagku nga kumpanya, halos ginbuhian na ang pagtudlo sang kasaysayan kag mga pagtulun-an sosyal nga mahimo makapulot sang pagkamabanwa kag militansya.

Nagkurukuso sadto ang rehimen Arroyo nga gilayon ipatuman ang RBEC bangud kondisyon ini sang IMF-WB sa ginapangyo nga utang sang rehimen sa edukasyon. Wala pulupamisok man nga ginmandu ni Arroyo ang paggamit sang Ingles bilang midyum sa instruksyon sa mga buluthuan. Sadto, kag bisan subong, ginakilala sang mga imperyalistang institusyon ang importansya sang edukasyong primarya sa pagpauswag sang kinahanglanon nga mamumugon sa palaabuton.

Para sa hayskul kag kolehiyo, nagatum-ok ang mga imperyalistang institusyon sa edukasyong bokasyunal-teknikal agud pat-uron

"Edukasyon...", sundan sa pahina 9

Mga kadalag-an sang sosyalistang rebolusyon kag konstruksyon sa China sang 1949-1976

Sabat sa krisis pang-ekonomya: Rebolusyon kag sosyalistang konstruksyon

(Ikatlo nga bahin)

Sa basehang sang pag-uswag sang lokal nga produksyon sa industriya kag agrikultura kag pagpauswag sang relasyon pangluwas, napauswag man ang pangluwas nga negosyo sang China. Sadtong 1949, halin sa daan nga pangluwas nga negosyo nga nahigot kag kontrolado sang imperyalismo, ginsuguran sang pumuluyong Tsino ang bag-o nga sistema sang pagpakignegosyo nga nakabase sa alalangay nga relasyon kag mutwal nga benepisyo; amo man sa basehan sang bayluhanay sang eksperensya kag pagpauswag sang pagpakig-abyanay sang pumuluyong Tsino sa nagkalain-lain nga pumuluyo sang kalibutan.

Mauswagon ang relasyon pangnegosyo sang China kag sang mga sosyalistang pungsod sa basehan sang internasyunalismo kag pagbulig sa isa kag isa. Mauswagon man ang negosyo sa mga mainabyanon nga pungsod sa Asia, Africa kag Latin America sa basehan sang pareho nga pagsuporta sa pagpauswag sang ekonomya. Nagapadayon man nga nagdaku ang relasyon pangnegosyo sa mga kapitalistang pungsod.

Sa pag-uswag sadto sang ekonomya sang sosyalistang China, nagdaku nga nagdaku ang kadamuon kag balor sang mga produkto nga ginaluwas sini. Sa sulod sang walo ka tuig tub-tub 1973, nagdaku sang 2.5 pilo ang balor sang eksport sang China. Saisenta'y singko porsyento sang mga eksport sang sosyalistang China amo ang mga produktong ginamanupaktura. Kalakip diri ang mga instrumento pangmakinarya, mga kagamitan pangkonstruksyon, mga instrumento pangsiyentipiko,

"Edukasyon...", halin sa pahina 8

nga may ara nga bastante nga numero sang mga *semi-skilled workers* para sa mga monopolyong korporasyon.

Sa balayon sang labor *export policy* sang reaksyunaryong guberno, ginadireher ang edukasyon kag paghanas sang mga pamatan-on nga Pilipino agud kuno mangin "globally competitive" ang mga ini. Ginatum-ukan ini sang mga ahensya pang-edukasyon agud epektibo bila malibod kag mabaligya ang kusog pangabudlay sang pamatan-on sa iban nga pungsod. Indi katingalahan, ilabi na ang mga remitans na lang sang *over-*

seas contract workers ang nagatibong sa bangkrap nga ekonomya sang pungsod.

Isa ka kongkretong halimbawa sang pagtum-ok sang edukasyon para sa dumuluong nga kinahanglanon ang pagduso kag pagsuporta sa mga eskwelahan agud maghatag sang kurso nga *nursing* kag *caregiver training programs* pagkatapos magbukas ang US, Canada kag UK para sa nasambit nga mga mamumugon. Sa sulod lang sang isa ka tuig, nagaabot sa 758 ang eskwelahan nga ginpatindog agud maghatag sang *caregiver training*. Sa 54,644 gradweyt sang mga ini, 18,878 na ang gilayon nag-

guwa sang pungsod.

Amo man, ginatukod sunong ang *call center training schools* agud sabton ang nagadaku nga kinahanglanon sang mga dumuluong nga monopolyong korporasyon para diri. Ang "industriya" sang *call center* na lang ang solo nga sektor sang ekonomya nga nagatuga sang bag-o nga empleyo sa subong. Sa amo pa man, ang mga kumpanya nga ini labi nga mapanghimulos kapin pa nga gintukod ang mga ini sang mga monopolyong korporasyon agud makakipot sang gastos sa negosyo sa taga ka pungsod. **AB**

mga pangsukat, aparato medikal, mga bisikleta, makina nga panahi, kamera kag nagkalain-lain pa nga produkto. Naka-eksport man sadto ang China sang langis pagkatapos masabat sini ang kaugalingon nga kinahanglanon.

Gintinguha sang China nga magsalig sa kaugalingon. Ginsentro sini ang produksyon sa pagsiguro sa kinahanglanon sang pumuluyo kag ekonomya. Sa sini nga balayon ginhimo sadto sa China ang pag-angkat sang pila ka produkto pareho sang salsalon, mga salakyan, barko, eroplano, mga makinarya, goma, abono, insecticide kag iban pa. Ginahimo ini sa planado nga paagi padulong sa labing pagpauswag sang produksyon kag para mapat-ud ang suplay sang nagkalain-lain nga klase sang mga produktong pangkonsumo.

Pag-uswag sa pangabuhian sang pumuluyo

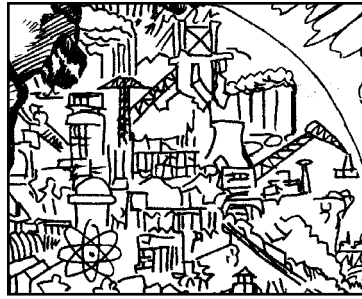
Sa idalum sang sosyalismo, ang pumuluyo nga Tsino nabuhi sang mga kapat-uran samtang nagapadayon nga nagtaas ang ila lebel sang pagpangabuhian. Ginasiguro sadto sang gubyerno sang pumuluyo sa pagpamuno sang Partido Komunista nga pangunahon hatagan konsiderasyon ang interes sang pumuluyo.

Pagkaligad sang pagdaug sang rebolusyon, gilayon nga ginlubad ang problema sang disempleyo paagi sa paghatag sang trabaho sandig sa kinahanglanon sang nasyunal nga rekonstruksyon. Sa madasig nga pagsulong sang sosyalistang konstruksyon, nalubad ang problema sang kawad-on sang trabaho. Pag-abot sang 1957-58, wala na sang disempleyo sa China.

Ang ginapatuman sadto sa sistema sang sweldo nagatum-ok sa kakinahanglanon nga pagamayon ang lang-at sang pinakamataas kag pinakamanubo nga lebel sang swel-

do. Kadugan sini, nagpatuman sang mga pagpataas sang sweldo. Pag-abot sang 1973, ang kinaandan nga sweldo sang mga mamumugon 150% mas mataas ikumparar sa mga una nga tuig sang sosyalistang rebolusyon. Ugaling mas pa sa pagpataas sang sweldo, ginasiguro ang istable nga pangabuhian sang pumuluyo paagi sang kaseguruhan sa empleyo, malig-on nga mga presyo, manubo nga renta sa mga puluy-an (nga 4-5% lang sang bulanan nga sweldo), wala sang *income tax* kag pagsiguro sa mga pangpubliko nga serbisyo sa edukasyon kag ikaayong lawas.

Ginasiguro sang estado ang mga gastos sa pagbata, sa pagtigulang ukon nahalitan ukon nabalda. Kon nagkabalatian, ang mga mamumugon ginahatagan sang 40-100% sang ila sweldo, samtang ginabatang sang estado ang ila galastuhan medikal. Kon nahalitan samtang nagatrabaho, nagabaton ang mamumugon sang 100% sang ila sweldo samtang nagapaayo. Ang kababaihan ginahatagan sang 56-adlaw nga bayad nga *maternity leave*, kag tanan galastuhan medikal sang mga nagbalatian nga himata sang mga mamumugon sa empresa sang estado. Ang mga nagaretiro nagabaton sang 50-85% sang ila sweldo bilang pensyon. Nagbahin ang estado sang pondo para sa seguro sang mga mamumugon nga wala ginakaltas sa ila sweldo. Sa panahon sang sosyalismo, padayon man nga nagataas ang kita sang mga mangunguma kadungan sang pag-uswag sang produksyon kag paglunsar sang sosyalistang transpormasyon sa agrikultura. Nakatipon sang reserba nga palay ang mga brigada pangproduksyon kag mga pamilya. Napataas ang kita sang mga mangu-

nguma paagi sa pagpataas sang presyo sang palay kag iban pang produkto sang mga mangunguma, kadungan sang pagpanubo sa presyo sang mga produktong industriyal kag mga makinarya pang-agrikultura.

Pila ka beses nga nagataas ang lebel sang pangabuhian sang pumuluyo sa kasyudaran kag kaumhan sa pagpataas sa kita kag sang ikasarang magbakal. Bangud diri, padayon nga nagtaas sadto ang konsumo sang karne, itlog, mga utanon kag mga kagamitan pangbalay. Bisan ginpataas ang presyo sang mga produkto pang-agrikultura agud mapataas ang kita sa kaumhan, ginapabilin sang estado ang presyo sini sa merkado agud pat-uron ang pangabuhian sang pumuluyo sa mga syudad kag kabanwahanan. Padayon man nga ginpanubo sang sosyalistang estado ang presyo sang bulong. Nagnubo sang 80% ang presyo sang pila ka importante nga bulong umpisa 1950 tuhtub 1973.

Agud lubaron ang malapad nga problema sang pabalay, gilayon nagtukod ang estado sang mga apartment kag iban pa nga ilistar para sa mga mamumugon. Isa ini ka daku nga pagsulong sa pangabuhian sang milyun-milyon nga mamumugon nga sadto naga-istr sa mga barungbarong.

Naagum sang pumuluyong Tsino ang mapag-on kag malipayon nga pangabuhian sa idalum sang bandera sang sosyalistang rebolusyon sadtong 1949-1976. Ginapakita nila nga ang paghilway halin sa krisis, kabudlayan kag kagulutmon magum lamang sa pagtapos sa garuk nga sistemang malakolonyal kag malapyudal kag pagtib-ong sang isa ka estado nga ginapamunuan sang proletaryado kag nagatiglawas sa interes sang malapad nga pumuluyo. **AB**

Angtanay sang mga kontrarebolusyonaryong grupo sa mga Trotskyista kag Sosyal Demokrata

Ginapakita sang diagram nga ini ang ang-tananay sang mga lokal nga hubon repormista nga petiburges kag paltik nga rebolusyonaryo sa mga internasyunal nga pormasyong Trotskyista kag Sosyal Demokrata. Makita diri ang matudod nga makasahing duag sang mga grupo nga ini nga lunsay nagapostura progresibo ukon rebolusyonaryo.

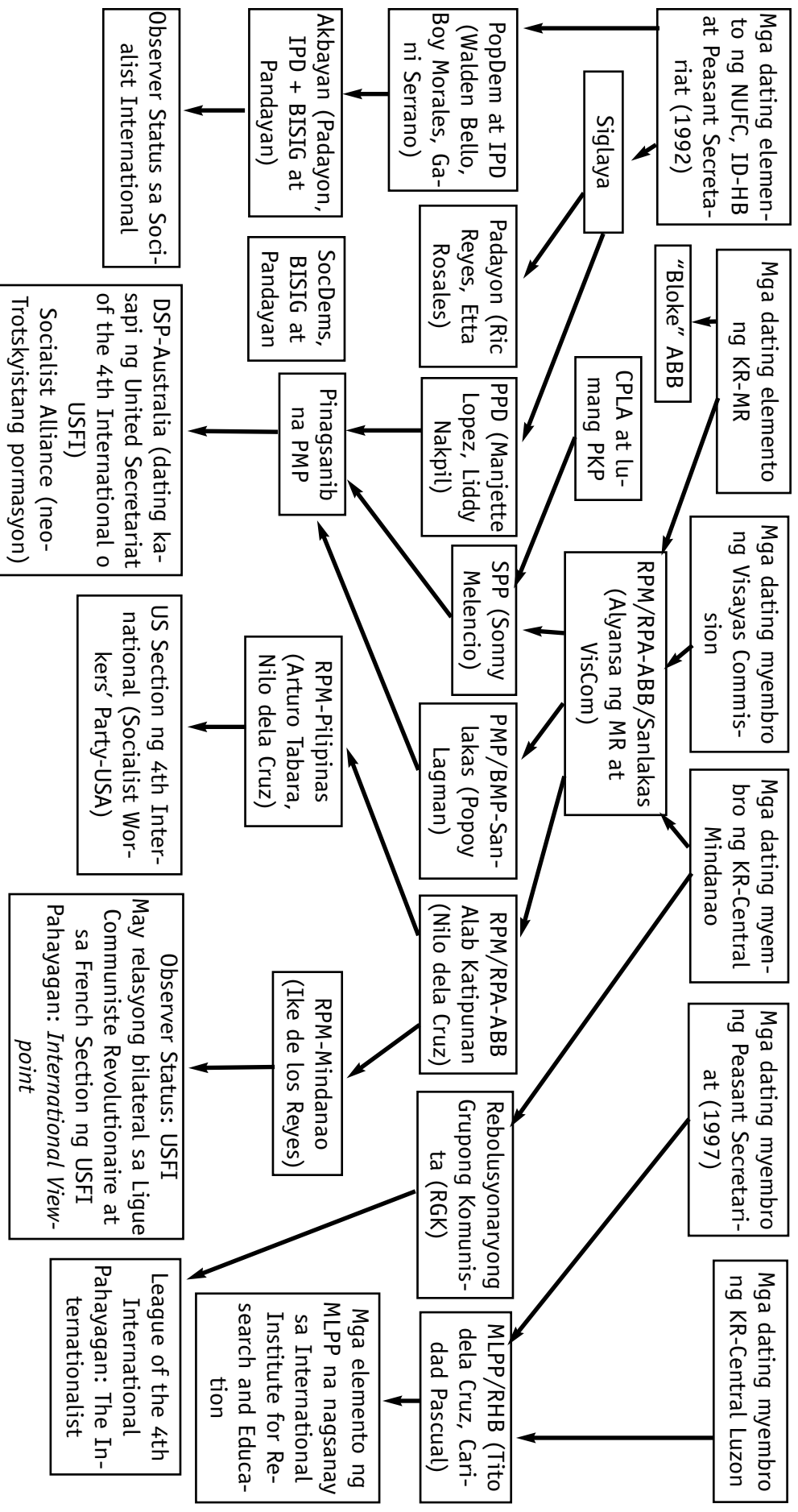
Sa bilog nga kalibutan, ang mga Sosyal Demokrata amo mga petiburges nga partido nga nagatabid sa palda sang dalagku nga par-

tidong petiburges. Nagpakuno-kuno sila nga progresibo kag nagasinggit sang “sosyalismo” agud patalangun ang paghimakas sang proletaryado halin sa rebolusyonaryong dalan padulong sa dalan sang repormismo kag parlamentarismo. Masami sila nagapakontento sa pag-entra sa eleksyon kag pagpusisyon sang pila ka representante sa burges nga estado. Ginagamit sila nga dekorasyon sang burges nga demokrasya.

Sa pinak nga bahin, ang mga Trotskyista ki-

lala nga nagasabotah sa mga kahublagang masa paagi sa pagsinggit sang mga islogan nga lampas sa aktual nga lebel sang kamuklatan sang pumuluho kag wala nagasanto sa nagaluntad nga sistema pangkatingban. Kadungan sini, ang mga Trotskyista kilala man nga gulpe nagakambyo sa Tuo kon magluya ang mga pangputlika nga paghulag sang pumuluho.

Ang diagram ginhandang sang Departamento sa Hitikuton Internasyunal sang Partido Komunista sang Pilipino.

Untat-byahe

Madinalag-on nga napakita sa pung-sodnon untat-byahe sadtong Nobyembre

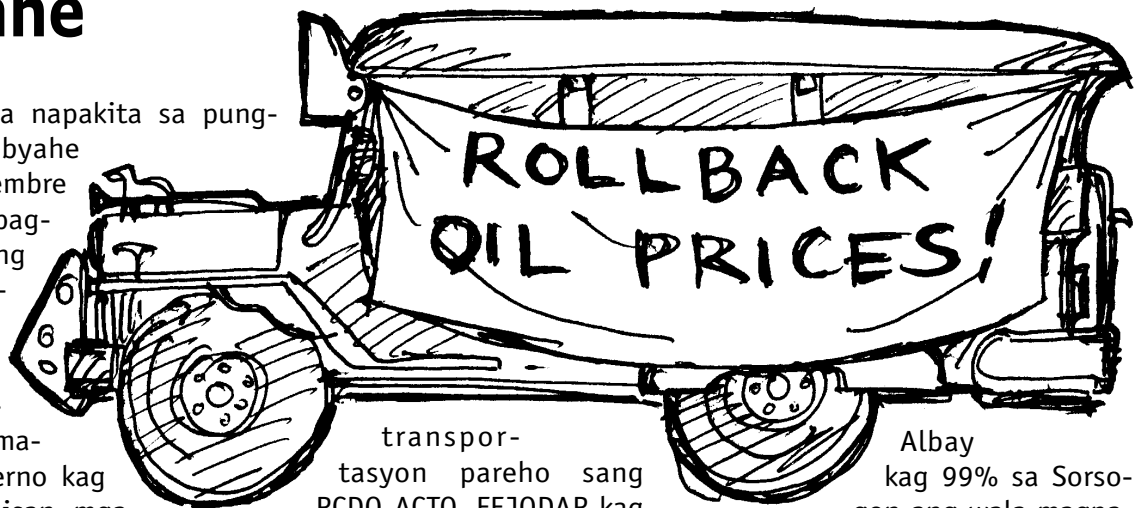
25 ang mapag-on nga pag-hiliusa kag kusog sang mga sektor sa panga-budlay kag transportasyon bilang pampuliti-

ka nga pwersa nga padayon nagahangkat sa mapang-ulipon nga gubyrno kag nagaharing sistema. Bisan mga dalag kag iban nga grupo sa transportasyon nga wala anay nagaupod sa untat-byahe nakig-isa sa malaparan nga paghulag.

Naparalisa sang untat-byahe nga ginpangunahan sang Pinagkaisang Samahan ng mga Tsuper at Operator Nationwide (PISTON) kag Kilusang Mayo Uno (KMU) ang 90-95% sang transportasyon sa Metro Manila kag mga pangunahon nga syudad kag prubinsya sa pungsod kag napilitan man maghatag sang gamay nga diskwento ang mga pangunahong kumpanya sang langis.

Bunga sini, gindeklarar sang PISTON nga padayon sini nga igapamilit ang signipikanteng rolbak sa presyo sang langis kag ang pagbasura sa *oil deregulation law*. Ginpakamalaut sang PISTON ang 50 sentimos nga diskwento sa presyo sang langis nga gin-aprubahan sang Caltex, Shell kag Petron bangud mumho lang ini kon ikumparar sa ila superganansya sa nagligad nga pito ka tuig bunga sang deregulasyon sa industriya sang langis. Indi magdugay kag madula man ang epekto sang diskwento nga ini bangud liwat magataas sang presyo sang ila mga produkto ang mga higante nga kumpanya sang langis.

Sa Metro Manila. Luwas sa PISTON, nag-upod sa welga ang mga pangunahong organisasyon pang-

transportasyon pareho sang PCDO-ACTO, FEJODAP kag Integrated Metro Bus Operators Association (IMBOA) kag pati mga drayber sang mga FX nga taksi. Antes mag-udto adlaw sang Nobyembre 25 nag-abot na sa 90% sang mga pangpublikong salakyan ang nag-untat sa pagbyahe.

Sa Central Luzon. Ginreport sang PISTON nga 100% paralisado ang pangpubliko nga transportasyon sa Bulacan, 80% sa Nueva Ecija, 70% sa Tarlac kag 98% sa Pampanga. Sa Bataan, Zambales kag Aurora, 100% ang paralisis.

Sa Pangasinan, 18 grupo sang transportasyon ang nag-upod sa welga, pati ang mga indi katapu sang PISTON.

Sa Northern Luzon. Ginparalisa sang PISTON-Baguio ang tatlo ka mayor nga ruta sa Baguio City halin ala-7 sang aga tubtub udto adlaw. Nag-upod man sa welga ang mga dyip nga nagabyahe pakadto sa Benguet.

Sa Southern Luzon. Ginpangunahan sang Southern Tagalog Transport Sector Organization (STARTER) ang welga sa Cavite, Laguna, Batangas, Rizal kag Quezon, kon sa diin 99% sang mga pangpublikong salakyan ang nagpartisipar sa aksyong protesta. Sa Bicol, 99% sang transportasyon sa Camarines Norte ang paralisado samtang 95% sang mga dyip kag traysikel kag 100% sang mga bus kag van sa

Albay kag 99% sa Sorsogon ang wala magpasada.

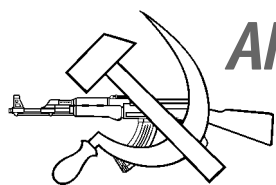
Sa Visayas. Duha ka adlaw nga ginparalisa sang PISTON-Panay ang pangpublikong transportasyon kag negosyo sa Iloilo City kag mga prubinsya sang Iloilo, Aklan kag Antique sadtong Nobyembre 24 kag 25. Sa Iloilo City, nag-untat sa pagbyahe ang 4,000 nga dyip kag traysikel. Nag-upod man sa welga ang mga dyip, traysikel kag mga *ferryboat* sa kaingod nga isla sang Guimaras.

Sa Cebu, napiang ang tatlo ka pangunahon nga ruta sang transportasyon sa mga syudad sang Mandaue, Lapu-Lapu kag Talisay. Ginpamunuan ang welga sang Nagkahiusang Drayber sa Sugbo (NADSU).

Sa Negros Occidental, naglunsar sang rali ang mga katapu sang United Negros Drivers Operators Center (UNDOC) sa Bacolod City.

Sa Mindanao. Sa Davao City, 94% sang transportasyon ang paralisado sang nag-abot lang sa 500 sa masobra 9,000 nga dyip ang pumasada. Ginpamunuan ang aksyong protesta sang Transmission-PISTON kag KMU.

Sa South Cotabato, Sarangani kag General Santos City, 90% ang paralisis sang transportasyon sang kadam-an sa 8,000 nga traysikel kag 3,000 dyip ang nag-untat sa pagbyahe antes mag-udto adlaw. **AB**

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXV No. 23
Disyembre 7, 2004
www.philippinerevolution.org

Editorial

Desperasyon sang rehimeng Arroyo, nagapalala sa terorismo sang estado

Ang masaker sa Hacienda Luisita sadtong Nobyembre 16 marekord bilang isa sa pinakasiligni nga mga krimen batuk sa sahing mamumugon kag mangunguma. Liwat sini nga pinatingkad ang wala kaluoy nga pagpamigos sa mga mamumugon kag mangunguma kag ang brutal nga paggamit sang terorismo sang estado agud lapakon ang ila pinakasandigan nga mga kinamatarung.

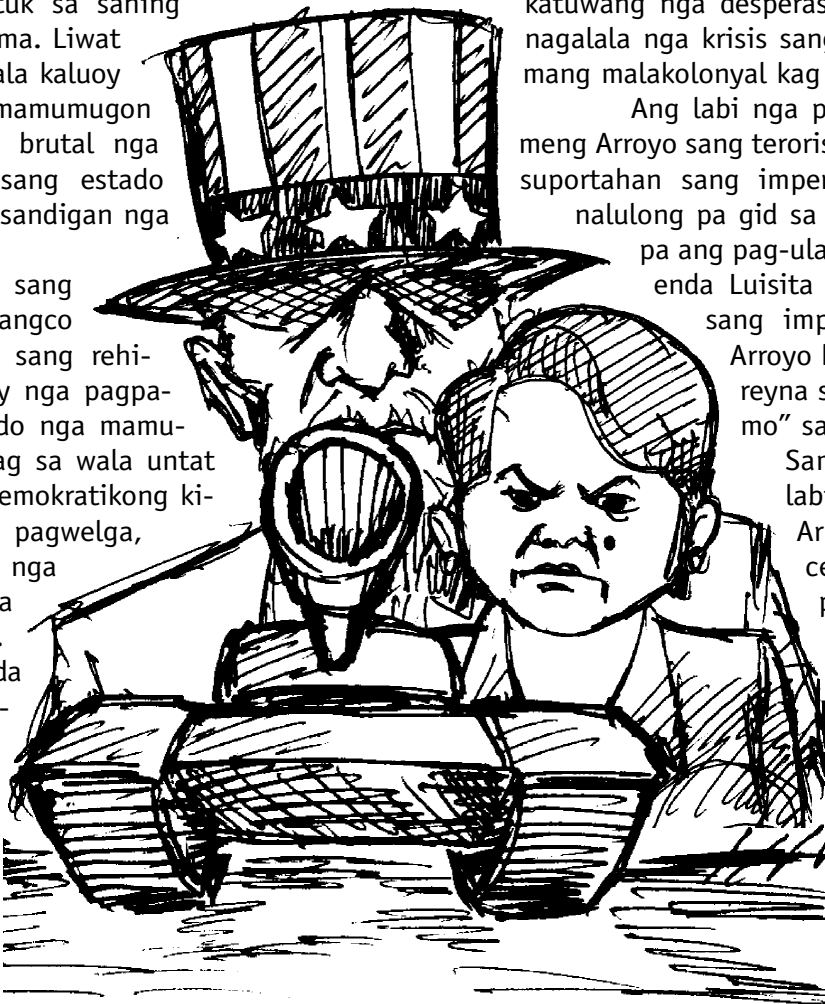
Nagabukal ang kaakig sang pumuluyo sa pamilya Cojuangco kag mga armadong tinawo sang rehimeng Arroyo sa wala kaluoy nga pagpamatay sini sa mga di-armado nga mamumugon kag mangunguma kag sa wala untat nga paglapak sini sa mga demokratikong kinamatarung sa pag-union, pagwelga, pag-organisa kag ululupod nga paghulag sang mga sahi nga ginapigos kag ginahimuslan.

Ang masaker sa Hacienda Luisita patimaan sang nagapasingki nga paggamit sang estado sang terorismo batuk sa pumuluyo—kalakasan batuk sa mga mamumugon kag mangunguma agud lupigon ang ila mga kinamatarung kag busalan ang ila mga singgit. Ang

paggamit sang terorismo patimaan indi sang kabaskog sang estado, kundi sang labi nga pagkagaruk sini kag katuwang nga desperasyon sa tunga sang nagalala nga krisis sang nagaharing sistemang malakolonyal kag malapyudal.

Ang labi nga paggamit sang rehimeng Arroyo sang terorismo lubos nga ginasuportahan sang imperyalismong US nga nalulong pa gid sa militarismo. Lab-as pa ang pag-ula sang dugo sa Hacienda Luisita ginpasidungan na sang imperyalismong US si Arroyo kag ginnombrar nga reyna sang 'kontra-terorismo' sa Asia-Pacific.

Samtang nagadugay, labi nga nagasandig si Arroyo sa Armed Forces of the Philippines (AFP). Kabaylo sang ginaangkon niya nga suporta militar, ginabuhat ni Arroyo ang tanaan agud makuha ang lealtad sang mga upisyal sang militar. Ang mga retiradong upisyal ginanombrar niya sa mga pina-

Mga tampok sa isyu nga ini...

18 armas, naagaw sa Bulacan

PAHINA 5

Edukasyong Pilipino: komersyalisado kag maki-dumuluong

PAHINA 7

Angtananay sg mga kontra-rebolusyonaryo

PAHINA 11

Mga instruksyon sa pag-imprenta

1. Ang pahina 13, nga eksakto nga kopya sang pahina 1 maluwas sa mas malus-aw ang *masthead* ukon *logo* amo ang para sa mga nagagamit sang *mimeo machine* ukon naga-imprenta paagi sa *v-type*. Gindisenyo ini para indi madali masamad sang istensil.
2. Pag-imprenta sa istensil:
  - a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
  - b) Kuhaon ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
  - k) I-click ang **Properties**
  - d) I-click ang **Advanced**
  - e) Siguruhon naka-set sa **100%** ang **Scaling**
  - g) Padayunon ang pag-**print**
3. Ginabuyok ang mga kaupod nga ipaabot sa patnugutan sang *AB* ang anuman nga problema kaangot sa pag-imprenta paagi sang *v-type*. Magpadala sang *e-mail* sa *ang-bayan@yahoo.com*